

De Ridderzaal

De geschiedenis van de Ridderzaal gaat terug tot graaf Floris IV van Holland, die aan het begin van de dertiende eeuw een groot duin-, bos- en weidegebied kocht, hoofdzakelijk voor de jacht. De zoon van Floris IV, Willem II, liet er een ommuurd jachtslot bouwen. De aanwezigheid van adellijke personen trok de nodige kooplieden aan. Zo ontstond bij het jachtslot het dorp 'Die Haghe'; een dorp dat zich later zou ontwikkelen tot de stad 'Des Graven Haghe'. De zoon van Willem II, graaf Floris V, liet tegen het einde van de dertiende eeuw op het Binnenhof van het jachtslot de Ridderzaal bouwen, die was bedoeld als ontvangst- en feestzaal. In de vijftiende eeuw hield Filips de Goede hier bijeenkomsten met de ridders van het Gulden Vlies. Een ander lid van het Bourgondische Huis, Karel de Stoute, verbleef hier enige tijd om recht te spreken. De zaal heeft in de loop der tijd heel wat functies vervuld; zo werd zij in de Napoleontische tijd gebruikt als hospitaal en paardenstal.

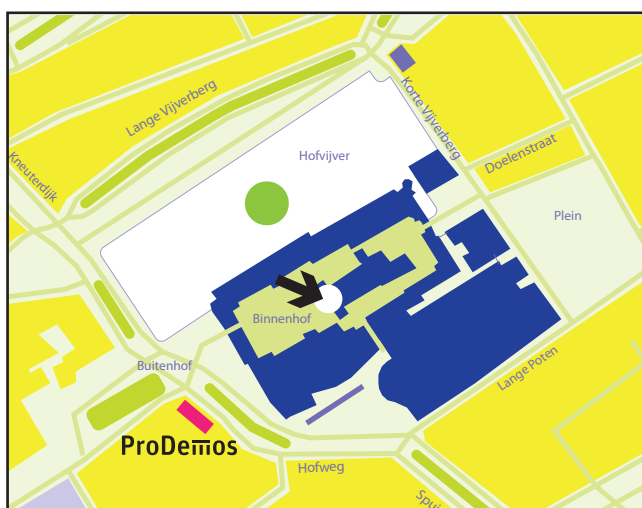
Na de restauratie, die rond 1900 is uitgevoerd, wordt de zaal gebruikt voor plechtige bijeenkomsten op nationaal en internationaal niveau. De belangrijkste plechtigheid vindt elk jaar plaats op de derde dinsdag van september. Op die dag, genaamd Prinsjesdag, spreekt de koningin de troonrede uit; daarin presenteert de regering de plannen voor het komende jaar. Behalve leden van de Eerste en de Tweede Kamer zijn onder anderen leden van het Koninklijk Huis, ministers, staatssecretarissen, leden van de Raad van State en het corps diplomatique, hierbij aanwezig. Via de televisie kan deze ceremonie door een ieder rechtstreeks worden gevolgd.

Op een kleine verhoging staat de troon van de koningin. Bovenin de troon is de letter B (de beginletter van de naam van de koningin) uitgesneden. Op de rugleuning van de troon is het wapen van Nederland geborduurd.

De zaal is bijna 26 meter hoog en het dak is een getrouwe kopie van het middeleeuwse dak. Het heeft de vorm van de bodem van een omgekeerd schip en is vervaardigd van eikenhout. Bij de constructie zijn geen spijkers gebruikt, maar houten pinnen, deuvels genaamd. Ziet u de houten kopjes met een groot oor aan weerskanten van de balken van het dak? Deze "luistervinkjes" werden aangebracht om de mensen te doen geloven dat ze door hen werden afgeluisterd om ze zodoende te bewegen de waarheid te spreken.

In de glas-in-lood ramen ziet u de wapens van een aantal oude Nederlandse steden. In het roosvenster boven de tribune zijn ook wapens afgebeeld, onder andere van het Beierse, het Bourgondische en het Habsburgse Huis. Leden van deze adellijke huizen hebben een rol gespeeld in de geschiedenis van de Nederlanden.

Recentelijk is er een renovatie uitgevoerd, waarbij een aantal onderdelen is vernieuwd of vervangen en andere onderdelen zijn toegevoegd. De verlichting werd vernieuwd en een achtste kroonluchter opgehangen. Ook werd een nieuw tapijt aangebracht, ontworpen door het Textielmuseum te Tilburg. De troon werd opnieuw gestoffeerd in Lyon. De provincievlaggen zijn verwijderd en vervangen door wandtapijten die de Nederlandse provincies en het Caribisch deel van het Koninkrijk vertegenwoordigen. Tot slot staat het begin van de grondwet van 1848 van het Koninkrijk der Nederlanden op de schouw.

ProDemos Huis voor democratie en rechtsstaat

ProDemos informeert burgers over de democratische rechtsstaat en stimuleert hen om hierin een actieve rol te spelen. Om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de politiek, werkt ProDemos op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau.

Bezoekerscentrum ProDemos
Hofweg 1
2511 AA Den Haag
T (070) 364 61 44
E bezoekerscentrum@prodemos.nl
www.prodemos.nl/bezoekerscentrum

De Eerste Kamer

De zaal is ontworpen door Pieter Post als vergaderzaal voor de Staten van Holland en West-Friesland. In 1655 was de bouw gereed en werd begonnen met de afwerking van het interieur. Het plafond werd geschilderd door twee leerlingen van Rubens, Wielingh en De Haan. Zij hebben van 1663-1665, liggend op een hoge stelling, diverse volken geschilderd waarmee Nederland handel dreef. Deze volken kijken als het ware door een venster in de vergaderzaal. Midden boven de tribune ziet men de Polen, verder naar rechts de Perzen, de Turken, de Spanjaarden met de Mexicanen, de Fransen, de Italianen, de Duitsers en de Russen. In het midden is Nederland vertegenwoordigd door de kinderen van de Staat. Rondom in de muurnissen zijn raadpensionarissen geschilderd, voormalige voorzitters van de Staten van Holland. Achtereenvolgens ziet men (vanaf de raamzijde): Johan van Oldenbarnevelt, Adriaan Pauw, Johan de Witt, Casper Fagel, Antonie Heinsius, Simon van Slingelandt, Laurens Pieter van de Spiegel en Rutger Jan Schimmelpenninck.

Het meer dan levensgrote portret van koning Willem II is een geschenk van deze koning aan de Eerste Kamer 'opdat ik altoos bij u ben'. Tijdens de regeerperiode van koning Willem II kwam namelijk in 1848 een grondwetswijziging tot stand welke onder andere bepaalde dat de Eerste Kamerleden niet meer door de koning zouden worden benoemd, maar voortaan zouden worden gekozen door de leden van de Provinciale Staten.

Het grote schilderij achter de publieke tribune stelt 'Vrede' voor, geschilderd door Adriaan Hanneman; het schilderij daar recht tegenover stelt 'Oorlog' voor, geschilderd door Jan Lievens.

Oorspronkelijk waren de muren bekleed met wandtapijten van Italiaanse landschappen; tijdens de Franse tijd werd deze zaal door koning Lodewijk Napoleon gevorderd voor zijn Ministerie van Oorlog. De wandtapijten werden van de muur gehaald en mogelijk naar Parijs verscheept. Ze zijn nooit meer teruggevonden. De oorspronkelijke eenheid van wanden en plafond is sindsdien verloren. De huidige wandbekleding werd aangebracht tijdens de laatste restauratie (juli 1994 – september 1995). Voor de patronen en kleuren gold het plafond als richtinggevend. De weverij 'Tissage de Lyon' in Grenoble bleek door middel van geavanceerde computertechnieken in staat weefsel te ontwerpen voor de 600 meter wandbekleding. Wanden en plafond werden zo weer op elkaar afgestemd.

Onder het portret van koning Willem II ziet men de stoel van de voorzitter van de Eerste Kamer met aan weerskanten ernaast plaatsen voor de griffiers. De enigszins gebogen tafel aan de raamzijde is de ministerstafel. In het midden van de zaal ziet men de plaatsen voor de stenografen. De leden van de Eerste Kamer worden voor vier jaar indirect door de Nederlandse bevolking gekozen. De Nederlandse bevolking kiest namelijk de leden van de Provinciale Staten; de leden van de Provinciale Staten kiezen op hun beurt de leden van de Eerste Kamer. Doorgaans vergaderen de Eerste Kamerleden één dag per week: op dinsdag.

ProDemos Huis voor democratie en rechtsstaat

ProDemos informeert burgers over de democratische rechtsstaat en stimuleert hen om hierin een actieve rol te spelen. Om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de politiek, werkt ProDemos op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau.

Bezoekerscentrum ProDemos
Hofweg 1
2511 AA Den Haag
T (070) 364 61 44
E bezoekerscentrum@prodemos.nl
www.prodemos.nl/bezoekerscentrum

De Tweede Kamer

De Statenpassage

De Statenpassage is het centrale gedeelte van het gebouw. Alle vergaderzalen komen uit op deze hal. Architect Pi de Bruijn heeft met het ontwerp van de nieuwbouw de nadruk willen leggen op openheid, ruimte en licht. Deze openheid is ook figuurlijk bedoeld, namelijk: de openheid van de politiek naar de burger toe. Voor de nieuwe behuizing van de Tweede Kamer zijn links en rechts van de Statenpassage enkele oude gebouwen gerenoveerd, hierin bevinden zich kantoren voor het kamerpersoneel en de verschillende fracties. Behalve de grote vergaderzaal beschikt de nieuwbouw over nog 22 kleinere vergaderzalen. Het nieuwe gebouw is als het ware tussen de bestaande gebouwen ingebouwd. U ziet onder andere de gevels van het vroegere hotel Centraal en het voormalige gebouw van het ministerie van Justitie. Op verschillende niveaus zijn doorgangen van de oude gebouwen naar het nieuwe gebouw.

Op de vloer ziet u natuursteen (graniet) uit Brazilië en Sardinië liggen. Ook op de binnen- en buitenmuren van de nieuwbouw is dit natuursteen aangebracht. In totaal is er 18.000 m² graniet gebruikt.

Het kunstwerk

Op de plaats waar vroeger het gebouw van de Hoge Raad stond, staat nu een metershoog kunstwerk gemaakt door Lex Wegchelaar. Het gebouw van de Hoge Raad stond vroeger aan het Plein en is afgebroken voor de nieuwbouw. De donkergroene marmeren elementen zijn afkomstig uit het wandvullende beeldhouwwerk ontworpen door Roland Holst, dat zich in de zittingszaal van het voormalige gebouw van de Hoge Raad bevond. Wegchelaar heeft deze elementen gebruikt om een nieuw kunstwerk te maken. Op elke van de vier marmeren platen staat een wetgever afgebeeld: Mozes, Solon (Grieks staatsman, 6de eeuw voor Chr.), Justinianus (keizer van het Byzantijnse Rijk, 500 na Chr.) en Napoleon. De Latijnse tekst rondom het kunstwerk betekent: "Waar het recht ophoudt, begint de oorlog".

ProDemos Huis voor democratie en rechtsstaat

ProDemos informeert burgers over de democratische rechtsstaat en stimuleert hen om hierin een actieve rol te spelen. Om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de politiek, werkt ProDemos op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau.

Bezoekerscentrum ProDemos
Hofweg 1
2511 AA Den Haag
T (070) 364 61 44
E bezoekerscentrum@prodemos.nl
www.prodemos.nl/bezoekerscentrum